

बर्दिवास नगरपालिका

“मोडेल एग्री भिलेज”

निर्माण, संचालन तथा ब्यबस्थापन कार्यबिधि – २०७५

कार्यपालिका बैठक नं. : २१ संख्या :

कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति : २०७५ पौष २२

प्रमाणिकरण मिति : २०७५ पौष २२

बर्दिबास नगरपालिका
नगरकार्यपालिकाको कार्यालय
बर्दिबास, महोत्तरी
प्रदेश नं. २, नेपाल

“मोडेल एग्री भिलेज” निर्माण, संचालन तथा ब्यबस्थापन कार्यविधि २०७५

प्रस्तावना:

विशाल कृषि भण्डारको रूपमा रहेको तराइको समथर भुभाग नेपालको कृषि क्षेत्रको बिकासको निम्ती महत्वपूर्ण भौगोलिक अनुकूलता, बाताबरणीय अनुकूलता सहितको सम्भावनाको क्षेत्र हो । सरकारी तथा गैर सरकारी स्तरबाट कृषि उत्पादनको क्षेत्रको रूपमा आत्मसाथ गरी नयाँ तथा प्रविधियुक्त कृषि कार्यहरू तराइ भुभागमा केन्द्रीत हुनुले पनि यो क्षेत्र कृषि कार्यका निम्ती कति महत्वपूर्ण छ भन्ने बुझ्न सकिन्छ । प्रविधिको तिब्र बिकास, कृषिमा आधुनिकरणको लहर, नयाँ प्रविधि प्रति आम किसानहरूको आकर्षणले पनि अब नेपाल प्रविधिसहितको कृषि कार्यमा अगाडि बढ्यो भन्ने कुरा सहजै अनुमान गर्न सकिन्छ । जनसंख्याको चाप दिनहु बढ्नु तर कृषि पेशामा जनताको आकर्षण लगातार घट्नुले कृषिप्रधान देशमा कृषि उपजको आयात दिनानुदिन बढिरहेको छ । यस्तो अवस्थालाई अन्त्य गर्न स्थानिय सरकारहरू आफै उत्पादनको कार्यमा अग्रसर भएर आम जनतालाई साथमा लिई आधुनिक सुचना प्रविधिसहितको कृषि प्रणाली स्थापना गर्नु अत्यावश्यक भइसकेको छ । यसै सन्दर्भमा बर्दिबास नगरपालिकाले सुरुवात गरेको “मेयर कृषि कार्यक्रम” को एउटा महत्वपूर्ण अंगको रूपमा रहेको मोडेल एग्री भिलेज पूरै नेपालको कृषि उत्पादन र बिकासको लागि एउटा नयाँ मोडेल र नयाँ शुरुवात हुन सक्दछ । यस कार्यक्रमलाई प्रधानमन्त्रीको “समृद्ध नेपाल सुखी नेपाली” को अबधारणालाई कार्यान्वयन गर्ने एउटा महत्वपूर्ण कार्यक्रमको रूपमा लिई कृषि उपजहरूको उत्पादन र व्यवस्थापनमा प्रविधिमैत्री नयाँ युवापुस्तालाई समेट्दै ग्रामिण क्षेत्रमा कृषि पर्यटनको विकास गरी एउटा मूल्य श्रृंखला निर्माण गर्ने र छरिएर रहेको परम्परागत कृषि अभ्यासलाई एकिकृत गरि आधुनिक कृषि उत्पादन संस्कारको रूपमा विकास गर्न जरुरी छ । यस्तो आवश्यकता र महत्वको पृष्ठभूमिमा बर्दिबास नगरपालिकाले तय गरेको बहुबर्षिय “मेयर कृषि कार्यक्रम” को एउटा अभिन्न अंगको रूपमा रहेको “मोडेल एग्री भिलेज” लाई व्यवस्थीत रूपमा निर्माण, संचालन तथा ब्यबस्थापन गर्न यो कार्यविधि निर्माण गरिएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१) संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(क) यस कार्यविधिको नाम “मोडेल एग्री भिलेज निर्माण, संचालन तथा ब्यबस्थापन कार्यविधि-२०७५” रहेको छ ।

(ख) यो कार्यविधि स्वीकृत भएको मितिबाट तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२) परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,

(क) “नगरपालिका” भन्नाले प्रदेश नं.२ को महोत्तरी जिल्लामा रहेको बर्दिबास नगरपालिका लाई सम्भन्नु पर्दछ ।

(ख) “अनुदानग्राही” भन्नाले व्यवसायीकरूपमा एग्री भिलेजमा उपलब्ध भएको जमिनमा व्यवसाय संचालन गर्नका लागि छनौट भएका कृषि व्यवसायी (कृषि सहकारी, कृषि फार्म, कृषि उद्यमी, कृषक समूह तथा कृषि कम्पनि) लाई सम्भन्नु पर्दछ ।

(ग) “उच्च प्रविधियुक्त नर्सरी” भन्नाले स्वचालित तथा वातानुकुलीत व्यवस्थापनको अतिरिक्त पराबैजनी किरण अवरोधक पोलिथिन (U.V. Stabilized Polyethylene film), तापमान नियन्त्रण जाली (U.V. Stabilized Thermal Net) सँगै एग्रीनेट र इन्सेक्ट नेट (Agri Net and Insect Net)को आवरण भएको Galvanized Iron /Aluminum Locking Profile बाट निर्मित सुक्ष्म सिचाई प्रणाली बाट पोषक तत्व (Fertigation) व्यवस्थापन आदि सहितको संरचनाभिन्न फलफूल, तरकारी, पुष्प, जडिबुटि र मसलाजन्य बालीको गुणस्तरीय वेर्ना उत्पादन गर्ने नर्सरीलाई सम्भन्नु पर्दछ ।

- (घ) “प्रस्ताव” भन्नाले “मोडेल एग्री भिलेज” अन्तर्गत कृषि कार्यको लागि अनुदान पाउन पेश गरेको अनुसूची ३ र अनुसूची ४ बमोजिमको विवरण समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ङ) “अनुदान” भन्नाले “मोडेल एग्री भिलेज” अन्तर्गत कृषि कार्य गर्न चाहने कृषक(कृषि सहकारी, कृषि फार्म, कृषि उद्यमी, कृषक समूह तथा कृषि कम्पनी) का लागि उपलब्ध गराइने रकमलाई सम्झनुपर्दछ ।
- (च) “कृषि व्यवसायी” भन्नाले प्रचलित कानून बमोजिम आधिकारिक निकायमा दर्ता भएका कृषि कम्पनी, कृषि फार्म, कृषि सहकारी, कृषक समूह र कृषि उद्यमी समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (छ) “प्राविधिक तथा मूल्यांकन समिति” भन्नाले दफा १८ बमोजिम गठित समिति सम्झनु पर्दछ ।
- (ज) “उप-समिति” भन्नाले प्राविधिक तथा मूल्यांकन समितिलाई आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्न गठित उप-समितिलाइ सम्झनु पर्दछ ।
- (झ) “मातहतका कार्यालय” भन्नाले बर्दिबास नगरपालीका अन्तर्गतका कार्यालयहरु भन्ने बुझिन्छ ।
- (ञ) “परियोजना” भन्नाले “मोडेल एग्री भिलेज” भित्र सञ्चालन हुने विभिन्न परियोजना संगै अनुदानग्राहीले अनुदानको लागि पेश गरी स्वीकृत भएको प्रस्तावित योजनालाई समेत सम्झनुपर्दछ ।
- (ट) “मोडेल एग्री भिलेज” भन्नाले “मेयर कृषि कार्यक्रम” अन्तर्गत सञ्चालित वेर्ना उत्पादनदेखी कृषि उपजको भण्डारण र बजारीकरण सम्मको कार्य गर्नका लागि एउटा निश्चित भुगोलमा स्थापित आवश्यक पूर्वाधार र उच्च प्रविधिसहितको व्यवस्थित कृषि फार्म र त्यसको बृत्तृत रूपलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ठ) “कोल्ड स्टोर” भन्नाले उत्पादित बस्तुहरूलाई भण्डारणका निम्ती तयार गरीएको बाताअनुकूलित घर सम्झनु पर्दछ ।
- (ड) “प्लान्ट क्लीनिक” भन्नाले बिरुवा सम्बन्धी विभिन्न रोगहरूको अनुसन्धान तथा उपचार गर्नको लागि बनाइएको विशेषज्ञ सहितको क्लीनिक घरलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ढ) “मेसिनरी हायर सेन्टर” भन्नाले यस एग्री भिलेज र बर्दिबास नगरपालिका भित्रका किसानहरूलाई आवश्यक पर्ने आधुनिक कृषि उपकरण, यान्त्रीकरण सम्बन्धी औजारहरू र त्यसलाई राख्न ब्यबस्था गरिएको घरलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ण) “**ICT Center For Agricultural And Information Bank**” भन्नाले चुस्त ब्यबस्थापनको लागि निर्माण गरीने डाटा बेस, सिंचाइ तथा पोषणतत्व सुपरीबेक्षण युनिट, सापेक्षित आद्रता, उचित तापक्रम ब्यबस्थापन आदी कार्यको लागि निर्माण गरीने आधुनिक प्रविधि सहितको कम्प्युटर प्रणाली तथा एग्री भिलेजको सम्पूर्ण कार्यहरूको सुचना, भएका कार्यहरूको निरीक्षण, संचालन तथा ब्यबस्थापनको लागि निर्माण गरीने सुचना केन्द्र समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (त) “डिजिटल अक्सन सेन्टर” भन्नाले यस एग्री भिलेजमा उत्पादित बस्तुहरूको बिक्रिका निम्ती खरीदकर्ता र किसानका बिचमा बोलकबोलको लागि सहज तुल्याउन निर्माण गरीएको आधुनिक कम्प्युटर प्रणालीसहितको डिजिटल बजारलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (थ) “फसल ब्यबस्थापन केन्द्र” भन्नाले किसानहरूले उत्पादन गरेको फसललाई प्रारम्भीक ब्यबस्थापनको लागि निर्माण गरीएको स्टोर घरलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (द) “फोहोर ब्यबस्थापन तथा जैविक मल निर्माण स्थल” भन्नाले उत्पादित बस्तुबाट निस्केको फाहोरबाट जैबिक मल निर्माण गर्नेल स्थान तथा घर समेतलाई सम्झनु पर्दछ ।
- (ध) “जैबिक मल बिकास केन्द्र” भन्नाले उत्पादित बस्तु बाट संकलन भएको फोहोर लाइ जैबिक मल निर्माण गर्नका लागि बनाइएको युनिट तथा संरचनालाई सम्झनु पर्दछ ।

- (न) “गड्यौला मल बिकास केन्द्र” भन्नाले उत्पादीत फसल बाट निस्केको फोहोरलाई गड्यौला मल निर्माण गर्न बनाइएको एक युनिट लाइ सम्भन्नु पर्दछ ।
- (प) “उत्पादन क्षेत्र (हब)” भन्नाले विभिन्न कृषि कार्यहरूको लागि छुट्याइएको खुल्ला जमिन, प्राकृतिक रूपमानै हावाको प्रवाह हुनसक्ने अर्ध नियन्त्रित गिन हाउस, हाइटेक नर्सरी, नेट हाउस लगाएतका कृषि उत्पादनका लागि छुट्याइएको जमिन तथा ठाउहरूलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (फ) “कृषि बिकास बोर्ड” भन्नाले “मेयर कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि” अनुसार गठित बोर्डलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (ब) “अध्यक्ष” भन्नाले सदस्यहरू मध्येबाट चुनिएर मोडेल एग्री भिलेज संचालनका लागि गठित सञ्चालक समितिको अध्यक्षलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (भ) “संचालक समिति” भन्नाले सदस्यहरूबाट निर्वाचित ८ जना तथा कृषि विकास बोर्डबाट मनोनित ३ जना सदस्य र अध्यक्ष समेत गरी तयार भएको ११ सदस्यीय कार्यसमितिलाइ सम्भन्नु पर्दछ ।
- (म) “निर्वाचन” भन्नाले “मेयर कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि” अनुसार गठन हुने मोडेल एग्री भिलेजको सञ्चालक समितिका ८ जना सदस्यहरूको निर्वाचनलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (य) “मनोनित” भन्नाले कृषि विकास बोर्डको कार्यकारी उपाध्यक्षको सिफारिसमा कृषि विकास बोर्डबाट मनोनित भएका ३ जना सदस्यहरूलाई सम्भन्नु पर्दछ ।
- (र) “परामर्शदाता” भन्नाले तत्काल नगरपालिकाबाट र पछि कृषि विकास बोर्डबाट अनुसुचि ७ र ८ बमोजिम नियुक्त भएको मोडेल एग्री भिलेज निर्माण एवम् सञ्चालनमा सहजीकरण गर्ने परामर्शदाता फर्म अथवा कम्पनीलाई सम्भन्नु पर्दछ ।

परिच्छेद-२

मोडेल एग्री भिलेजका अंगहरू

३) हाईटेक नर्सरी :

उच्च प्रविधियुक्त नर्सरी (High-Tec Nursery) यस एग्री भिलेजको प्रमुख आकर्षण हुनेछ, जहा आधुनिक कृषि प्रविधिको उच्चतम समायोजन देख्न पाइनेछ । मूलत यस नर्सरीले गुणस्तरीय बिरुवा उत्पादन र बितरणलाई ध्यान दिएको हुन्छ । उच्च प्रविधि सहितको गिन हाउसमा रहने यो नर्सरीको क्षेत्रफल १००८ बर्गमिटर हुनेछ जसले कुनै पनी समयमा आवश्यक बिरुवाहरू उपलब्ध गराउन सक्नेछ । यो नर्सरीले अन्तत विउ र बेर्ना सम्बन्धी साबिकको अबधारणालाई आमूल परीवर्तन गराउनेछ । हाईटेक नर्सरीको स्टान्डर्ड स्पेशिफिकेशन अनुसुचि ९ अनुसार हुने छ ।

४) शीत भण्डार (कोल्ड स्टोर) :

प्रदेश सरकारसंग समन्वय गरी एक कोल्ड स्टोर स्थापना गरिने छ । जसको सम्पूर्ण व्यवस्थापन डाटा बेस ब्यवस्थापनमा आधारीत हुनेछ । यसको मूल उदेश्य मूल्य श्रृंखला समायोजन गर्न सहज होस भन्ने रहने छ अर्थात बजार मूल्य उतार चढाबको कुनै पनी असर उत्पादीत फसलमा नपरोस भन्ने रहेको छ । साथै यसमा गुणस्तरीयतामा पनि आँच नपुग्ने सुनिश्चितता हुनेछ । कोल्ड स्टोरेजको डिजाइन तथा स्टिमेट गरी निर्माण गरीनेछ ।

५) प्लान्ट क्लिनिक :

यस परियोजनाको अर्को आकर्षण तथा विशेषता प्लान्ट क्लिनिक रहेको छ । जसमा बिरुवा सम्बन्धी विभिन्न रोगहरूको अनुसन्धान तथा आवश्यक उपचारहरू यस क्लिनिकमा रहेका विशेषज्ञहरूबाट गरीनेछ । यस प्लान्ट क्लिनिक स्थापनाले किसानहरूमा देखिएको बिरुवा सम्बन्धी चिन्ता तथा रोगहरूको तत्काल निधान सम्भव तुल्याइनेछ । यस कार्यले किसानहरूको आत्मविश्वासमा बृद्धि हुनेछ र उत्पादनले समेत गुणस्तरता प्राप्त गर्नेछ । उत्पादन बृद्धि प्लान्ट क्लिनिकको एउटा प्रमुख उदेश्य हो । साथै यसको कार्यक्षेत्र विशुद्ध एग्री भिलेज भित्र मात्र नभई सम्पूर्ण नगरपालिका भरी रहनेछ ।

६) मेसिनरी हायर सेन्टर :

कृषि प्रणालीलाई यान्त्रीकरण गरी खर्च र समयको बचत तथा गुणस्तरीय कृषि उपजको उत्पादनका लागि एउटा मेसिनरी हायर सेन्टर स्थापना गरीनेछ । यस एग्री भिलेजमा आवश्यक पर्ने यान्त्रीकरण सम्बन्धी सम्पूर्ण औजारहरू सबै त्यहा उपलब्ध हुनेछन । जसको संचालन तथा परीचालन कृषि विकास बोर्डले निर्माण गरेको नियमावली बमोजिम हुनेछ । जसको मूल उद्देश्य सरल र सहज ढंगबाट कृषि यन्त्रको उपलब्धतालाई निक्कै गर्नुका साथै आवश्यक प्राविधिक जनशक्तीको उपलब्धतालाई सुनिश्चितता प्रदान गर्नु पनि हो ।

७) कृषि र सूचनाका लागि आइसिटी सेन्टर (ICT Center For Agricultural And Information Bank) :

चुस्त ब्यबस्थापनको लागि Data Base नै आधारभुत आवश्यकता हो भन्ने मुल मन्त्रमा ICT Center ले यस मोडेल एग्री भिलेज ब्यबस्थापनको काम गरीरहेको हुन्छ । सिंचाई तथा पोषक तत्व सुपरीबेक्षण गर्ने, सापेक्षित आद्रता, उचित तापक्रम ब्यबस्थापन जस्ता कार्यहरू यसका प्रारम्भीक कार्यहरू हुन । मोडेल एग्री भिलेजमा भएका सम्पूर्ण कार्यहरूको सूचना यस Information Bank ले संकलन गर्दछ । यसलाई मोडेल एग्री भिलेजको कृषि सूचना प्रसार केन्द्रको रूपमा पनि बुझ्न सकिन्छ । यसै सूचनाका आधारमा सम्पूर्ण कार्यहरूको ब्यबस्थीत सञ्चालन तथा सुक्ष्म निरीक्षण मार्फत अनुगमन गर्ने र आएका समस्याहरूलाई तत्कालै समाधान गर्न सकिने छ । जुन कुनै ठाउँबाट अनलाईन र सफ्टवेयरको प्रयोगले कृषि फार्मको निरीक्षण, संचालन तथा ब्यबस्थापन गर्न सकिनुका साथै आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउन पनि सकिने हुन्छ । जसले गर्दा प्राविधिक जनशक्तिको ब्यबस्थापन तथा पहुच सजिलै हासिल गर्न सकिन्छ ।

८) डिजिटल अक्सन सेन्टर :

डिजिटल अक्सन सेन्टर एक यस्तो प्रणाली हो जसमा खरीदकर्ता बिच बोलकबोल बाट कृषि उपजको उच्चतम मूल्य निर्धारण गरीनेछ । किसानको मूल्यमा बोलकबोल गरी कुनै पनि ब्यापारीले आफ्नो फसल सुरक्षित गर्दछ । यसो गर्दा सबै भन्दा बढि मूल्य तिर्ने ब्यापारीले फसल खरीद गर्न पाउदछ । फसल खरीद गरेको ब्यापारीलाई पनि एग्री भिलेजमा रहेको कोल्ड स्टोरेजमा उसको सामान राख्ने सुविधा प्रदान गरीएको हुन्छ । यसरी हेर्दा किसान जसले बस्तु उत्पादन गर्छ, ले पनि आजको बजारको उच्चतम मूल्य प्राप्त गर्नु भन्ने ब्यापारीले पनि आफ्नो खरीद सामानको सुरक्षित भण्डारण गर्न सक्ने भयो जसबाट बजार मूल्य बढेका बेलामा भण्डारणबाट निकालेर बिक्रि गरी उचित प्रतिफल प्राप्त गर्न सक्छ । डिजिटल अक्सन सेन्टरले बजार मूल्यलाई ब्यबस्थीत गर्नुका साथै अनुगमन पनि गरीरहेको हुन्छ ।

९) फसल ब्यबस्थापन केन्द्र :

किसानहरूले उत्पादन गरेको फसललाई प्रारम्भीक ब्यबस्थापनको लागि एक स्टोर निर्माण गरीनेछ । यस फसल ब्यबस्थापन केन्द्रले छोटो समयको लागि फसललाई होल्ड गरी गुणस्तर बिग्रन दिदैन । फसल ब्यबस्थापन भनेको त्यसको ग्रेडिङ, प्रोसेसिङ र प्याकेजिङ पनि हो । त्यसैले फसल ब्यबस्थापन केन्द्र भित्र ग्रेडिङ, प्रोसेसिङ र प्याकेजिङ केन्द्रहरू रहनेछ । जसको काम फसल ब्यबस्थापनलाई सहज बनाउनु हुनेछ ।

१०) फोहोर ब्यबस्थापन तथा जैबिक मल बिकास केन्द्र :

उत्पादन क्षेत्रबाट प्राप्त फसलजन्य (जैबिक) फोहोरहरूलाई ब्यबस्थापनको लागि फोहोर ब्यबस्थापन तथा जैबिक मल बिकास केन्द्र निर्माण गरीनेछ । यस केन्द्रको मातहतमा छुट्टै गड्यैला मल बिकास केन्द्र पनि रहनेछ । यस केन्द्रले जैबिक मल उत्पादनका लागि सकभर आफै नभए निजि क्षेत्र, सरकारी तथा गैर सहकारी संस्थाहरू संगको सहकार्य एवं समन्वयमा जैबिक मल कारखाना स्थापना गर्नेछ ।

११) उत्पादन क्षेत्र (Agri Hub) :

यस उत्पादन क्षेत्र (एग्री हब) भित्र तरकारी तथा फलफुल उत्पादनका लागि छुट्टा छुट्टै प्राकृतिक रूपमा नै हावाको प्रवाह हुन सक्ने अर्ध नियन्त्रित ग्रिन हाउस, नेट हाउस रहनेछ । जसमा सबै खालको सिंचाई प्रणाली जडान गरीएको हुन्छ । यस उत्पादन क्षेत्र भित्र मौसमि बालीको लागि खुल्ला क्षेत्र निर्धारण गरीएको हुन्छ । जसमा आधुनिक कृषि प्रणालीको केहि पक्ष (मल्चीङ, थोपा सिंचाई आदी) को बिकास गरीएको हुन्छ । यस खुल्ला क्षेत्रमा कसैले फसल उत्पादन गर्न चाहेमा अथवा ग्रिनहाउस निर्माण गर्न चाहेमा प्रयोगमा ल्याउन सकिने छ ।

१२) कृषि पर्यटनको लागि आधारभुत संरचनाहरूको बिकास :

एग्री भिलेज आफैमा कृषि पर्यटनको लागि उपर्युक्त थलो हो । यस लाइ अझ ब्यबस्थीत गर्न यसका आधारभुत संरचनाहरू पनी बिकास गरीनेछ । यस क्षेत्रमा बालबालीका खेल्ने ठाउँ, रेस्टुरेन्ट तथा अतिथि ग्रिह, अध्ययनको लागि लाइब्रेरी, कृषि संग सम्बन्धीत प्रदर्शनी घर लगाएतका आधारभुत संरचनाहरूको निर्माण गरीनेछ । यस कार्यमा स्थानिय संस्कृति भल्काउने, मौलिक संस्कृतिहरूको जगेर्ना गर्ने खलका बिषय बस्तुहरूलाई संलग्न गर्न बिशेष जोड दिइनेछ ।

१३) प्रशासनिक तथा तालिम केन्द्र :

कृषकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्न तथा त्यहा संचालन गरीने तालिम तथा प्रशासनिक कार्यको लागि छुट्टै प्रशासनिक ब्लक तथा तालिमकेन्द्र स्थापना गरीनेछ । यस प्रशासनिक ब्लक ले एग्री भिलेज ब्यबस्थापनको कार्य गर्दछ भने तालिम केन्द्र कृषक अभिमुखीकरण तालिमका निम्ती प्रयोग हुनेछ । एग्री भिलेज आफैमा एउटा तालिम केन्द्र पनि हो । एग्री भिलेजलाई नेपालकै नमुना तालिम केन्द्रको रुपमा बिकास गर्ने लक्ष सहित अगाडि बढिने छ ।

परिच्छेद-३

कार्यक्रम संचालन प्रक्रिया

१४) सूचना प्रकाशन र प्रस्ताव आव्हान :

(क) यस कार्यविधि अनुरुप अनुदान शिर्षक सम्बन्धी कार्यक्रम संचालनको लागि बर्दिबास नगरपालीकाले कम्तीमा ३० दिनको म्याद दिइ राष्ट्रिय/स्थानिय स्तरका पत्रिकामा अनुसूची २ अनुसारको सुचना प्रकाशन गरी प्रस्ताव आव्हान गरिनेछ ।

(ख) उपदफा क बमोजिम सूचना प्रकाशन भए अनुरुप आवेदकले दफा १५ बमोजिम तोकिएका कागजातहरू संलग्न गरी अनुसूची ३ बमोजिमको आवेदन फारम भरी नगरपालीकाको कार्यालयमा प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछ ।

(ग) अनुदानग्राहीले प्रस्ताव पेश गर्दा कुल लागतको न्यूनतम ७०% रकम स्वयम् लगानीको रुपमा आर्थिक प्रस्ताव पेश गर्नुपर्नेछ । अनुदानग्राहीले ब्यवसायीक निरन्तरता र प्रतिबद्धताका लागि अनुसूची ५ भरी पेश गर्नु पर्नेछ ।

(घ) अनुदानग्राहिले कृषि कार्य गर्न चाहेको जग्गा छनौट गरी उक्त जग्गा उपयोग सम्बन्धी सामान्य प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ङ) यस कार्यविधि अनुरुप ठेक्का प्रकृयाबाट निर्माण गर्नुपर्ने कार्यहरू खरीद ऐन तथा नियमावली अनुसार समय सिमा तोकि रास्ट्रिय/स्थानिय स्तरको पत्रिकामा सुचना प्रकाशन गरी आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाइनेछ ।

१५) आवेदनका लागि चाहिने आवश्यक कागजात

यस कार्यका लागि अनुदानग्राहीले देहाय बमोजिमका कागजात पेश गर्नुपर्नेछ :

(क) अनुदानग्राही आधिकारिक निकायमा दर्ता भएको प्रमाणपत्र।

(ख) स्थायी लेखा नम्बर अथवा भ्याट प्रमाणपत्रको प्रतिलिपी ।

(ग) करचुक्ता र नवीकरणको प्रमाणपत्र ।

(घ) अनुदानग्राहिले दफा १४(ख) बमोजिम रु १० को टिकट टाँस गरि पेश गरेको परियोजना प्रस्ताव ।

(ङ) ठेक्का प्रकृयाबाट निर्माण गर्नु पर्ने कार्यहरू ऐन अनुसार सोहि अनुरुप प्रस्ताव पेश गर्नु पर्नेछ ।

१६) कार्यक्रम कार्यान्वयन ढाँचा :

- (क) “मेयर कृषि कार्यक्रम” को एउटा प्रमुख अंगको रूपमा “मोडल एग्री भिलेज” को विकास गरिनेछ ।
- (ख) मोडल एग्री भिलेजको स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्यको लागी नगरपालीकाले सो सम्बन्धी कार्यानुभव प्राप्त परामर्शदाता छनौट गर्नेछ ।
- ग) मोडल एग्री भिलेज संचालन तथा व्यवस्थापनको लागी आवश्यक नियमावली निर्माण गरी कृषि विकास बोर्डले एक मोडल एग्री भिलेज ११ सदस्यीय संचालक समिति निर्माण गर्ने छ । संचालक समितिमा मोडल एग्री भिलेजका सदस्यहरु वाट निर्वाचित ८ सदस्य तथा कृषि विकास बोर्ड बाट मनोनित ३ सदस्य गरी जम्मा ११ सदस्यीय संचालक समिति हुनेछ ।
- (घ) छनौट भएका परामर्शदाताले भौगोलिक क्षेत्र, बाली, वातावरणीय प्रभाव र व्यवसायिक अनुकूलता तथा प्रतिकूलताको आधारमा सम्भाव्यता अध्ययन गरी उपयुक्त डिजाइन, लेआउट तथा लागत ईस्टिमेट तयार गर्ने छ र त्यसरी तयार भएको निर्माण ढाँचा नगरपालिका अथवा नगरपालिकाद्वारा गठित कृषि विकास बोर्डबाट स्वीकृत भएपछि कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- (ङ) उपयुक्त डिजाइन, लेआउट तथा लागत ईस्टिमेट, निर्माण हुने संरचनाको स्केच सहित परामर्शदाताले तोकीएको समयमा कार्य सम्पन्न प्रतिबेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।
- (च) मोडल एग्री भिलेज निर्माण सहजीकरण, व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सहयोगको लागी परामर्शदाता छनौट गरिनेछ । निर्माण कार्य सम्पन्न भएपछि कृषि विकास बोर्डले कार्यविधि बमोजिम सञ्चालक समिति गठन गरी सो मोडल एग्री भिलेज सञ्चालन गर्ने छ ।
- (छ) मोडल एग्री भिलेजको निर्माण तथा व्यवस्थापनको कार्य गर्न कृषि विकास बोर्डले ठेक्का प्रकृयाबाट कार्यान्वयन गर्नुपर्ने कार्यहरु सोहि प्रकृयाबाट कार्यान्वयन गरिनेछ भने अनुदानग्राहि मार्फत अनुदान परिचालन गर्ने प्रकृयाबाट समेत कार्य संचालन गरिनेछ ।
- (ज) ठेक्का प्रकृया बाट संचालन गरीने कार्यहरु परामर्शदाताबाट प्राप्त डिजाइन, लेआउट तथा लागत ईस्टिमेट प्राप्त भएपछि कार्यान्वयन प्रकृयामा लगिनेछ । साथै अनुदान सम्बन्धी कार्यहरु पनि सोहि छनौट प्रकृया अपनाइ संचालन गरिनेछ ।
- झ) मोडल एग्री भिलेजको जमिन लिज प्रकृया, मेसिनरी सामान लिजको भाडा दर रेट तथा संचालन प्रकृया, अर्गानिक फर्टिलाइजर, एनिमल ब्रिडिङ सेन्टर सम्बन्धी संचालन प्रकृया, गेस्ट हाउस तथा रेस्टुरेन्ट संचालन प्रकृया तथा सम्पूर्ण अंगहरु संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आवश्यक नियमावली, मापदण्ड तथा बिधान निर्माण गरी संचालन गरिनेछ ।

१७) परामर्शदाताका लागि आवश्यक योग्यता :

- (क) कम्तीमा दुई वर्ष कृषि सम्बन्धी परामर्श सेवामा अनुभव प्राप्त गरेको हुनु पर्नेछ ।
- (ख) नेपाल सरकार तथा मातहतका निकायसंग समन्वय गरी कार्य गरिरहेको परामर्शदातालाई विशेष ग्राह्यता दिइनेछ ।
- ग) उच्च प्रविधियुक्त खेती प्रणाली, नेट हाउस, एग्री भिलेज लगायत कृषि सम्बन्धी ज्ञान भएको तथा उक्त कार्यमा कम्तीमा दुई वर्ष कार्यानुभव भएको हुनुपर्नेछ ।
- घ) उच्च प्रविधियुक्त खेती प्रणाली व्यवस्थापन तथा सञ्चालन सम्बन्धमा स्वदेश तथा विदेशमा ज्ञान हासिल गरेकालाई विशेष ग्राह्यता प्रदान गरिनेछ ।

१८) प्राविधिक तथा मूल्याङ्कन समितिको व्यवस्था:

(क) अनुदानका लागि पेश हुन आएका प्रस्तावहरूको मूल्यांकन तथा छनौट र सो सम्बन्धी अन्य व्यवस्थाका लागि देहाय बमोजिमको नगरपालीका स्तरीय प्राविधिक तथा मूल्यांकन समिति गठन गरिनेछ:

• प्रमुख प्रसासकिय अधिकृत	संयोजक
• कृषि विकास बोर्डको प्रतिनिधी	सदस्य
• लेखा अधिकृत	सदस्य
• कृषि शाखा प्रमुख	सदस्य
• परामर्शदाता प्रतिनिधि	सदस्य

नोट : बिषय विशेषज्ञलाई आमन्त्रीत सदस्यको रूपमा बोलाउन सकिनेछ ।

(ख) समितिले आफ्नो कामकारवाहीलाई छिटो छरीतो, सरल र प्रभावकारी बनाउन समितिका सदस्यहरू मध्यबाट उप समिति गठन गरी कार्य गर्न गराउन सक्नेछ ।

१९) प्राविधिक तथा मूल्याङ्कन समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार:

(क) समितिले प्राप्त प्रस्तावहरूलाई प्राविधिक, आर्थिक तथा वातावरणिय दृष्टिकोणले सुक्ष्म अध्ययन, स्थलगत अवलोकन, विश्लेषण र प्रमाणिकरण सम्बन्धि कार्य गर्नेछ ।

(ख) समितिले आवश्यकता अनुसार उपसमितिले गर्नुपर्ने कामको जिम्मेवारी प्रत्यायोजन गर्नेछ । प्रत्यायोजित जिम्मेवारी बमोजिमको काम सम्पादन गरी उप-समितिले मूलसमिति समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

(ग) समितिले समग्र विषयवस्तुको अध्ययन र विश्लेषण गरी उपर्युक्त प्रस्तावहरूलाई स्वीकृत गर्नेछ ।

परिच्छेद-४

प्रस्तावको मूल्याङ्कन तथा छनौट

२०) समितिले स्वीकृत आधार र मापदण्ड बमोजिम प्राप्त प्रस्तावहरूको मूल्यांकन तथा छनौट गर्नेछ । यस्ता आधार र मापदण्ड अनुसूचि १ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।

२१) प्राविधिक प्रस्ताव र आर्थिक प्रस्तावको मूल्यांकन बाट उच्चतम अंक पाउने प्रस्ताव पेशकर्ताको सुचि (Roster) तयार गरि छनौटका लागि सिफारिस गरिनेछ ।

परिच्छेद-५

अनुदान रकम स्वीकृति र सम्झौता

२२) प्राविधिक तथा मूल्यांकन समितिले छनौट गरेका प्रस्तावहरूलाई अनुदान स्वीकृतिका लागि सिफारिस गर्नेछ

२३) अनुदान रकम उपलब्ध गराउँदा स्वीकृत विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन (DPR) को आधार लिईनेछ ।

२४) सिफारिस गरिएका प्रस्तावहरूलाई जानकारीको निम्ति स्थानिय तथा राष्ट्रिय पत्रिकामा सूचना दिई अनुसूचि ६ बमोजिम सम्झौता गर्नका लागि १५ दिनको समय दिईनेछ ।

परिच्छेद-६

अनुदान रकम उपलब्ध गराउने र खर्च गर्ने विधि

२५) अनुदान रकम प्रदान गर्ने विधि : अनुदान रकम देहाय बमोजिम उपलब्ध गराईनेछ :

- (क) अनुदानग्राहीले गरेको कामको भुक्तानी माग गर्दा हरेक किस्ताको कामको प्राबिधिक मूल्यांकन, बिल भर्पाई र खर्च प्रमाणित गर्ने अन्य कागजात संलग्न राख्नुका साथै खर्चको सुचना सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।
- (ख) सम्झौता गरेपछि प्रथम पक्षले दोस्रो पक्षलाई उपआयोजना संचालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागी सम्झौता रकमको २०% रकम पेशकी स्वरुप उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (ग) उपदफा क बमोजिमको पेशकी अनुदानग्राहीले भुक्तानी माग गरेको बिलबाट कटाई बिलको बाकी रकम भुक्तानी गरीनेछ ।
- (घ) सबै कार्य सम्पन्न भई अन्तिम बिलको रकम भुक्तानी गर्दा अनुदानग्राहीले कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन सहित उपनियम क बमोजिमका कागजात पेश गर्नु पर्नेछ ।
- (ङ) उक्त आयोजनाको संचालन तथा व्यवस्थापनको लागी अनुदानग्राहीलाई भुक्तानी गर्दा कुल अनुदान रकमको ५% कन्टिजेन्सी रकम कटाई भुक्तानी गरीनेछ ।

२६) अनुदानग्राहीले पालना गर्नुपर्ने दायित्व:

- (क) अनुदानग्राहीले निर्माण हुने कामको विवरण, लागत, सम्पन्न अवधि, अपेक्षित उपलब्धिसहितको होर्डिङबोर्ड निर्माण स्थलमा राख्नुपर्नेछ ।
- (ख) कार्य संचालनका क्रममा नगरपालीकाको कार्यालयबाट दिइएको निर्देशनको पालना गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) नगरपालीकाको कार्यालयले खोजेका बखत अनुदानग्राहीको निर्माण र सञ्चालन कार्यप्रगति हेर्न सक्नेछ र सो कार्यप्रगति देखाउनु सम्बन्धित अनुदानग्राहीको दायित्व हुनेछ ।
- (घ) अनुदानग्राहीले कम्तीमा १० वर्ष अविच्छिन्न रुपमा स्वीकृत व्यवसाय सञ्चालन गर्नुपर्ने छ ।
- (ङ) अनुदानग्राहीले अनिवार्यरुपमा बीमा गराउनु पर्नेछ ।
- (च) अनुदान रकम अन्तीम किस्ता भुक्तानी हुनु भन्दा अगावै सार्वजनिक सुनुवाई र सामाजिक लेखापरीक्षण गराई रंगिन फोटो सहित पेश गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-७

अनुगमन, मूल्यांकन र विविध

२७) अनुगमन व्यवस्था

- (क) नगरपालीका र मातहतका निकायले आवश्यकता अनुसार अनुगमन गर्नेछ ।
- (ख) अनुगमनको क्रममा दिइएको निर्देशन र पृष्ठपोषण अनुदानग्राहीले अनिवार्य रुपमा पालना गर्नुपर्नेछ ।
- (ग) अनुगमनमा देखिएका पृष्ठपोषणलाई मूल्यांकनको आधार समेत बनाईनेछ ।

२८) कारबाहीको व्यवस्था:

- (क) तोकिएको कार्य नगर्ने अनुदानग्राहीलाई उपलब्ध गराइने अनुदान रकम रोक्का राखिनेछ ।
- (ख) अनुदान रकम दुरुपयोग गरेको पाइएमा प्रचलित कानून बमोजिम कारबाही गरी असुल उपर गरिनेछ ।

२९) बाधा अड्काउ फुकाउने:

- (क) यो कार्यविधि कार्यान्वयनको क्रममा कुनै बाधा अड्काउ परेमा सो फुकाउने अधिकार बर्दिबास नगरपालीकामा निहित रहनेछ ।
- (ख) यो कार्यविधिलाई आवश्यकता अनुसार बर्दिबास नगरपालीकाले संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

अनुसूचि-१

मोडेल एग्री भिलेजमा सञ्चालन गरिने कृषि परियोजनामा समेटिने अनुदानग्राहीको प्रस्ताव
मूल्यांकन फाराम

क्र.सं.	प्रस्ताव मूल्याङ्कनका आधारहरू	अंक
१	प्रस्तावित व्यवसायिक योजना	३०
क	व्यवसायिक दृष्टिले बढी उपयुक्त बालीहरू, वातावरण मैत्री, दिगोपना, मुनाफाजनक र रोजगारमूलक	३०
ख	व्यवसायिक दृष्टिले बढी उपयुक्त बालीहरू, वातावरण मैत्री, दिगोपना र मुनाफाजनक	२५
ग	व्यवसायिक दृष्टिले बढी उपयुक्त बालीहरू, वातावरण मैत्री र मुनाफाजनक	२०
घ	व्यवसायिक दृष्टिले बढी उपयुक्त बालीहरू र मुनाफाजनक	१५
२	आवेदकको प्राविधिक क्षमताको अवस्था	३०
क	आवेदकसंग कृषि स्नातक वा स्नातकक गरीस्वदेश/विदेशमा प्राविधिक्युक्त खेती प्रणालीमा ५ वर्षको कार्य अनुभव	३०
ख	आवेदकसंग कृषि डिप्लोमा/आइ.एस्सी.एजी/जेटी/जे.टी.ए वा साधारण खेती प्रणालीमा ५वर्षको कार्य अनुभव भएको	२५
ग	आवेदकसंग कृषि जेटी/जे.टी.ए र साधारण खेती प्रणालीमा ३ वर्षको कार्य अनुभव भएको	२०
घ	आवेदकसंग साधारण खेती प्रणालीमा २ वर्षको कार्य अनुभव भएको	१५
३	प्रस्तावकको आर्थिक क्षमताको अवस्था	२५
क	लागत अंश ९०% वा सो भन्दा बढि व्यहोर्न सक्षम भएको प्रमाण देखिएको	२५
ख	लागत अंश ८५% वा सो भन्दा बढि व्यहोर्न सक्षम भएको प्रमाण देखिएको	२०
ग	लागत अंश ८०% वा सो भन्दा बढि व्यहोर्न सक्षम भएको प्रमाण देखिएको	१५
घ	लागत अंश ७५% वा सो भन्दा बढि व्यहोर्न सक्षम भएको प्रमाण देखिएको	१०
४	सामाजिक दायित्व र बजार सम्बन्ध	१५
क	मूल्य श्रृंखला सम्बन्ध भएको तथा प्रभावक्षेत्रका समुदायलाई सेवा र रोजगारको व्यवस्था गर्न सक्ने	१५
ख	मूल्य श्रृंखला सम्बन्ध भएको तथा स्थानियलाई रोजगारीको अवसर दिन सक्ने	१२
ग	मूल्य श्रृंखला सम्बन्ध भएको	७
	कुल जम्मा	१००

अनुसूची-२

मोडेल एग्री भिलेजमा सञ्चालन गरिने कृषि परियोजनामा समेटिने
अनुदानग्राही लाइ अनुदान रकम उपलब्ध गराउनका लागि प्रस्ताव

आव्हानको सूचना

यस बर्दिबास नगरपालीकाको आर्थिक वर्ष २०७५ को स्वीकृत बार्षिक कार्यक्रम अनुसार मोडेल एग्री भिलेजमा सञ्चालन गरिने निम्न कृषि परियोजनाका लागि अनुदान रकम उपलब्ध गराउने कार्यक्रम रहेको हुँदा ईच्छुक कृषि सहकारी, कृषि फार्म, कृषि उद्यमी, कृषक समूह तथा कृषि कम्पनीबाट दरखास्त आव्हानको लागि यो सूचना प्रकाशित गरिएको छ । यो सूचना प्रथम पटक प्रकाशन भएको मितिले ३० दिनभित्र नगरपालीकाको कार्यालयमा अनुसूची ३ अनुसारको कागजातहरु एवं अनुसूची ४ अनुसारको व्यवसायिक योजना सहित आवेदन आव्हान गरिएको छ । यस सम्बन्धी कार्यविधि बर्दिबास नगरपालीकाको वेबसाइट WWW.bardibasmun.gov.np मा राखिएको छ । थप जानकारीका लागि नगरपालीकाको कार्यालयमा सम्पर्क गर्न सकिनेछ ।

तपशिलः

- १)
- २)
- ३)
- ४)

अनुसूची-३
आवेदन फारम

रु.१० को टिकट

मिति :.....

श्रीमान्ज्यू,

बर्दिबास नगरपालीका, बर्दिबास, महोत्तरी

विषय:परियोजना सम्बन्धि प्रस्तावपेश गरेको सम्बन्धमा ।

महोदय,

प्रस्तुत विषयमा बर्दिबास नगरपालीका बाट सूचना भए अनुसार मेयर कृषि कार्यक्रमको लागिशिर्षकमा अनुदान उपलब्ध गराउने कार्यक्रम रहेको हुँदा व्यवसायिक योजनाको प्रस्ताव तथा अनुसूचीहरूमा उल्लेख भए बमोजिमका क्रियाकलाप लागि जम्मा रकम रु. (अक्षेरूपी :) को व्यवसायिक योजना तयार गरी आवश्यक कागजात सहित अनुदान रकमको लागि रु १० को टिकट टासी प्रस्ताव पेश गरिएको व्यहोरा अनुरोध छ ।

संलग्न कागजातहरू

१. नेपाली नागरिताको प्रतिलिपी ।
२. दर्ता, नविकरण, कर चुक्ता, स्थायी लेखा नम्बर तथा लेखा परीक्षण प्रतिवेदनको प्रतिलिपी ।
३. आवेदकको प्रबन्धपत्र वा विनियामकको छायाप्रति ।
४. संलग्न हुने प्राविधिकहरूको व्यक्तिगत विवरण र तालिम लिएको प्रमाण पत्रको प्रतिलिपी ।
५. प्रविधिक तथा आर्थिक प्रस्ताव ।

आवेदकको तर्फबाट

नाम :

पद:

संस्थाको नाम:

संस्थाको छाप :

अनुसूची-४

व्यवसायिक योजना

खण्ड १: प्रस्तावित कृषि परियोजनाको सारांश

कृषि परियोजनाको नाम :	मेयर कृषि कार्यक्रम
निर्माणगर्न खोजेको संरचनाको प्रकार	
आवेदकको नाम :	
ठेगाना :	
सम्पर्क व्यक्ति :	
ठेगाना :	
सम्पर्क टेलीफोन नं :	
व्यवसाय दर्ता वर्ष :	
मु अ कर/स्थाले न र दर्ता वर्ष :	
बैंक खाता विवरण :	बैंकको नाम : ठेगाना :खाता नं. : खाता संचालकहरूको नाम :
आवेदकको परिचय तथा अनुभव (अनुभव र योग्यता सम्बन्धी यहाँ उल्लेख गरी कागजातहरू अनुसूचीमा संलग्न राख्ने ।)	
प्रस्तावित व्यवसायको सारसंक्षेप	
जम्मा लागत रु.	
अनुदान माग रु.	
स्वलगानी रु.	
परियोजना संचालन स्थल :जिल्ला:.....न.पा./गा.पा. वार्ड नं. : स्थान : समुद्र सतहदेखि उचाई:.....मि
वर्तमान क्रियाकलापहरू :	
प्रस्तावित परियोजनाको प्रमुख उद्देश्य	<ul style="list-style-type: none"> • • • •

प्रस्तावित परियोजनाका मुख्य क्रियाकलाप :	<ul style="list-style-type: none"> • • • •
--	--

खण्ड २ व्यवसायको विवरण

२.१ प्रस्तावित व्यवसायिक योजनाको भूमिका र पुष्ट्याई

५०० शब्द नबढाइ व्यवसायको छोटकरी विवरण जसमा नाम, मुख्य काम, प्रकृति, मुख्य क्रियाकलापहरू, अवस्था, उपलब्धीहरू, समस्याहरू, पहिचान गरिएका अवसर र चुनौतिहरू, कृषि सामग्रीको उपलब्धता, मूल्य अभिवृद्धिका अवसरहरू, प्रस्तावित कार्य, यसको प्रभाव, मुख्य बजार, सम्भावित आम्दानी र कृषकलाई प्रस्तावित परियोजनाबाट हुने फाइदाहरू उल्लेख गर्ने ।

२.२ समस्याहरू, अवसर तथा प्रस्तावित क्रियाकलापहरू

प्रस्तावित परियोजनाको प्रमुख समस्या तथा अवसरहरू तथा तिनमा आधारित क्रियाकलापहरू जसले समस्याहरूलाई खुकुलो बनाउछ र अवसरहरूको उचित उपयोग ।

समस्याहरू :	अवसरहरू :
१.	१.
२.	२.
३.	३.
४.	४.
५.	५.

२.३ प्रस्तावित क्रियाकलापहरू :

बढिमा ५०० शब्दभित्र प्रस्तावित क्रियाकलापहरूको संक्षिप्त विवरण (के, कसरी, कस्ले, कहाँ गर्ने)

क्रियाकलाप १

क्रियाकलाप २

क्रियाकलाप ३

क्रियाकलाप ४

.....

.....

.....

२.४ नतिजा र प्रतिफल (सम्भावित)

प्रतिफल सूचकहरू	परियोजनाको लक्ष्य
संरचनाको क्षेत्रफल रोपनि
उत्पादनसंख्या,टन

उन्नत प्रविधि, उन्नत जात, मेशिनरी औजार तथा पूर्वाधारको उपयोग	मुख्य-मुख्य मेशिन औजार तथा जातको नाम, प्रकार तथा क्षमता उल्लेख गर्ने
विक्रि परिमाण बृद्धिटन/वार्षिक
आम्दानी बृद्धि	रु. /वार्षिक
रोजगारी बृद्धिजना स्वरोजगार,जना वर्षभरी रोजगार, जना वा कार्यदिन आंशिक रोजगार

२.५ प्रस्तावित पूर्वाधार, डिजाइन तथा इष्टिमेट

मोडेल एग्री भिलेजमा सञ्चालन गरिने कृषि परियोजनाको हकमा बाली, वातावरणीय प्रभाव र व्यवसायिक अनुकूलता तथा प्रतिकूलताको आधारमा उपयुक्त डिजाइन, लेआउट तथा लागत ईष्टिमेट बर्दिबास नगरपालीकाले छनौट गरेको परामर्शदाताले सिफारिस गरे बमोजिम हुनु पर्ने छ ।

३. कार्य संचालन क्षमता र अनुभव

३.१ अनुभव :

यसमा प्रस्तावकको अनुभवको अवधि, प्राप्त गरेको तालिमको विवरण, उत्पादन, बाली संरक्षण तथा व्यवस्थापन एवं बजारीकरण सम्बन्धी जानकारी, आपूर्तिकर्ता (कृषि, सामग्री आपूर्तिकर्ता), सेवा प्रदायक एवं विक्रेता बीचको सम्बन्ध आदि उल्लेख गर्नु पर्दछ ।

३.२ जनशक्ति

किसिम	संख्या	दलित	महिला	जनजाति	मधेशी	अन्य	पिछडिएको क्षेत्र
प्राविधिक	पूर्णकालिन						
	आंशिक						
व्यवस्थापकीय	पूर्णकालिन						
	आंशिक						
श्रमिक	वर्षभरी						
	आवश्यकता अनुसार						

४. कार्यतालिका

क्रियाकलाप	अवधि (महिना)											
	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२

खण्ड ३ उत्पादन, विक्री तथा आम्दानी विवरण

३.१ उत्पादन, विक्रि र आम्दानी प्रक्षेपण

वर्ष	उत्पादन	इकाइ	परिणाम	मुल्य रु	जम्मा रु
पहिलो					
दोश्रो					
तेश्रो					

खण्ड ४. व्यवस्थापन योजना

४.१ कृषि सामग्री तथा सेवा खरिद योजना

क्र.सं.	विवरण	इकाइ	परिणाम	जात वा प्रकार	आपूर्तिकर्ता	कैफियत

४.२ जोखिम व्यवस्थापन

जोखिमको तह	सम्भावित जोखिम	जोखिमको प्रकृति र व्यापकता	व्यवस्थापन रणनीति
पूर्वाधार निर्माण			
उत्पादन			
बजारीकरण			

४.३ वातावरणीय र सामाजिक व्यवस्थापन

क्रियाकलाप	प्रभाव	न्यूनिकरणका उपायहरू	अनुगमनका सूचकहरू	कैफियत
पूर्वाधार निर्माण				
उत्पादन				
बजारीकरण				

नोट : प्रस्तुत ढाँचाको आधारमा विस्तृत रूपमा प्रस्ताव तयार गरी पेश गर्नु पर्नेछ । विस्तृत रूप भन्नाले सम्भाव्यता अध्ययन सहितको सम्पूर्ण आर्थिक सूचकहरूको उल्लेख सहितको **Financial Plan** लाई बुझ्नु पर्नेछ । यो **Financial Plan** नगरपालीकाले नियुक्त गरेको परामर्शदाताले उपलब्ध गराउनेछ ।

अनुसूची-५

प्रतिबद्धता पत्र

बर्दिबास नगरपालीकाको मिति २०७९/...../.....को सूचना अनुसार मोडेल एग्री भिलेज अन्तर्गत सम्बन्धी कार्य गर्न इच्छुक भई सो कार्यक्रममा सहभागिताको लागि व्यवसायिक योजनासहितको आवेदन पेश गरेको छु/छौं । उक्त कार्यक्रममा छनौट भएमा व्यवसायिक योजनामा उल्लेख भए बमोजिमको कार्य गर्नेछु/छौं र १०(दश) वर्ष सम्म निरन्तरता दिनेछु/छौं । व्यवसायिक योजना अनुसारको कार्य गर्न कुल लागतको ७०% रकम स्वलगानी गर्न समेत मन्जुर छु/छौं । नगरेमा वा ५ (पाँच) वर्ष अगावै सो कार्यहरू बन्दगरेमा नगरपालीकाबाट प्राप्त अनुदान रकम प्रचलित कानून बमोजिम व्याज सहित फिर्ता गर्ने प्रतिबद्धता व्यक्त गर्दछु/छौं । अन्यथा प्रचलित कानून बमोजिम सहुला/बुझाउँला । साथै सञ्चालित क्रियाकलापबाट वातावरणलाई नकारात्मक असर नपुर्याउने प्रतिबद्धता समेत व्यक्त गर्दछु/छौं ।

आवेदकको तर्फबाट

नाम:

पद:

दस्तखत :

संस्थाको नाम :

ठेगाना :

सम्पर्क नं.

मिति :

छाप :

दाया	बा
------	----

इति सम्बत २०७९ सालमहिनाकोगते रोज शुभम् ।

अनुसूची-६

अनुदानग्राहि सम्झौता पत्र

बर्दिबास नगरपालीका (यस पछि प्रथम पक्ष भनिएको) र(यस पछि दोश्रो पक्ष भनिएको) का बीच मितिगते मोडेल एग्री भिलेज अन्तर्गतपरियोजना कार्य स्थापना र संचालन गर्नका लागि देहाय बमोजिमका शर्तहरूको पालना गर्ने गरी यो सम्झौता गरी एक एक प्रति एक आपसमा बुझी लियो, दियो :

१. सम्झौतामा संलग्नहरूको विवरण :

बर्दिबास नगरपालीकाले यो सम्झौता कार्यान्वयनमा प्रथम पक्षको भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

अनुदानग्राही :जिल्ला,न.पा./गा.पा.नं. वार्ड स्थायी निवासी, श्री (बाजेको नाम)को नाति, श्री (बुवाको नाम)को छोरा श्री (अनुदानग्राही संस्थाको नाम).....का संचालक श्री (प्रोपाइटरको नाम)(यसपछि अनुदानग्राही भनिएको)ले यो सम्झौता कार्यान्वयनमा द्वितीय पक्षको भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

२. सम्झौता गरिएको कामको विवरण

मोडेल एग्रीभिलेज अन्तर्गत..... परियोजना स्थापना एवम् सञ्चालन गर्ने प्रस्ताव बर्दिबास नगरपालीकाले स्वीकृत गरेको छ । यस नगरपालीका र अनुदानग्राहीका बिच भए गरेका र सहमत भएका पछिल्ला सेवा तथा शर्तहरू समेतलाई यस पछि परियोजना भनिनेछ । मेयर कृषि कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि तथा मोडेल एग्री भिलेज स्थापना, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन कार्यविधिको पूर्णरूपमा पालना गरी स्वीकृत स्पेशिफिकेशन र यस कार्यविधिमा उल्लेख भए अनुसारको पूर्वाधार द्वितीय पक्षले निर्माण गर्नुपर्नेछ ।

३. परियोजनाको समयावधि

यो सम्झौता कार्यान्वयनको अवधि देखी सम्मका लागी हुनेछ । विशेष परिस्थिति बस सम्झौता अवधिभित्र कार्यसम्पन्न हुन नसकेमा उचित र पर्याप्त कारण सहित अनुदानग्राहीले सम्झौताको म्याद समाप्त हुनु भन्दा १५ दिन पहिले म्याद थपको लागी निवेदन दिनु पर्नेछ । अनुदानग्राहीको निवेदन प्राप्त भएपछि आवश्यक जाचबुझ गरी सम्बन्धीत निकायलाई निवेदनमा उल्लेखित कारण मनासिब लागेमा म्याद थप गर्न सक्नेछ ।

शुरु मिति :	
सम्पन्न हुने मिति	

४. परियोजनाको कुल लागत

परियोजनाको कुल सम्झौता रकम रु. (अक्षरूपीलाखहजारसय मात्र) रहेको छ ।

लागत विवरण

क्र.सं.	विवरण	जम्मा बजेट रु.
१	संरचना निर्माणको लागत रु.	
२	अन्य खर्च रु.	
३	नगरपालीकाले उपलब्ध गराउने जम्मा अनुदान रकम रु.	
४	नगरपालीकाले परियोजना संचालन तथा व्यवस्थापन खर्चका लागी कन्टीन्जेन्सी बापत कटाउने ५ % ले हुने रकम रु.	
५	अनुदानग्राहीको लगानी रकम रु.	
६	जम्मा	

५. अनुदान प्रवाह तथा समायावधि

क. प्रथम पक्षले द्वितीय पक्षलाई उपआयोजनाको कार्य प्रगतिको आधारमा भुक्तनी गर्नेछ ।

ख. अनुदान रकम अनुदानग्राहीको बैंक खातामा उपलब्ध गराइनेछ । अनुदानग्राहीको बैंक खाता विवरण निम्न बमोजिम हुनेछ । सम्झौता अवधिमा यी विवरणहरुमा कुनै परिवर्तन भएमा नगरपालीकामा जानकारी गराउनु पर्नेछ

बैंक खाताको विवरण

बैंकको नाम र ठेगाना :
बैंक खाता नं. :
बैंक खाताको किसिम :
खाता संचालनको नाम तथा पद :

६. कार्यक्रम संचालन तथा व्यवस्थापन रकम (कन्टीन्जेन्सी) कट्टी हुने

प्रथम पक्षले परियोजना संचालनका लागि विनियोजित अनुदान रकम मध्येबाट बढीमा ५% प्रतिशतका दरले कार्यक्रम संचालन र व्यवस्थापन (कन्टीन्जेन्सी) रकम कट्टी गरी बाँकी रकम भुक्तानी गर्ने छ ।

प्रथम पक्ष

नाम :

पद :

मिति :

हस्ताक्षर :

कार्यालयको छाप

१. साक्षीको

नाम र ठेगाना :

मिति :

हस्ताक्षर :

२. साक्षीको

नाम र ठेगाना :

मिति :

हस्ताक्षर :

द्वितीय पक्ष

नाम :

पद :

संस्थाको नाम र ठेगाना : :

मिति :

हस्ताक्षर :

संस्थाको छाप :

दाया

बा

अनुसूची-७

डिजाइन, लेआउट तथा लागत अनुमान(परामर्शदाता) सम्झौता पत्र

बर्दिबास नगरपालीका (यस पछि प्रथम पक्ष भनिएको) र(यस पछि दोश्रो पक्ष भनिएको) का बीच मितिगते मोडेल एग्री भिलेज स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापनको कार्यको भौगोलिक क्षेत्र, बाली, वातावरणीय प्रभाव र व्यवसायिक अनुकुलता तथा प्रतिकुलताको आधारमा उपयुक्त डिजाइन, लेआउट तथा लागत ईस्टिमेटगर्ने कार्यका लागि देहाय बमोजिमका शर्तहरूको पालना गर्ने गरी यो सम्झौता गरी एक एक प्रति आपसमा बुझी लियौं, दियौं ।

१. सम्झौतामा संलग्नहरूको विवरण :

बर्दिबास नगरपालीकाले यो सम्झौता कार्यान्वयनमा प्रथम पक्षको भूमिका विवाह गर्नेछ ।

परामर्शदाता : जिल्ला,न.पा./गा.पा.....नं. वार्ड..... स्थायी निवासी, श्री (बाजेको नाम)को नाति, श्री (बुवाको नाम)को छोरा श्री (परामर्शदाताको नाम) का संचालक श्री (प्रोपाइटरको नाम)(यसपछि परामर्शदाता भनिएको) ले यो सम्झौता कार्यान्वयनमा द्वितीय पक्षको भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

२. सम्झौता गरिएको कामको विवरण

मोडेल एग्री भिलेज स्थापना, सञ्चालन र व्यवस्थापनका लागि भौगोलिक क्षेत्र, बाली, वातावरणीय प्रभाव र व्यवसायिक अनुकुलता तथा प्रतिकुलताको आधारमा उपयुक्त डिजाइन, लेआउट तथा लागत ईस्टिमेट तयार गर्ने कार्यको लागि प्राप्त प्रस्ताव बर्दिबास नगरपालीकाले स्वीकृत गरेको छ । यस स्वीकृत प्रस्ताव बमोजिम परामर्शदाताले उक्त समय अबधिमा कार्य गर्नु पर्नेछ ।

३.समयावधि

यो सम्झौता भएको मितिले एक महिना भित्र परामर्शदाताले कार्य गरीसक्नु पर्नेछ । विशेष परिस्थितिमा सामान्यतया दुर्व पक्षको समझदारीमा लिखित सहमतिको परिशिष्ट सहित यो सम्झौताको अवधि थप वा घट हुन सक्नेछ ।

४.DPR को कुल लागत

लागत विवरण

क्र.सं.	विवरण	जम्मा बजेट रु.
१	भौगोलिक अध्ययन	
२	वातावरणीय प्रभाव अध्ययन	
३	आर्थिक सम्भाव्यता	
४	व्यवसायीक अनुकुलता प्रतिकुलता	
५	डिजाइन, लेआउट तथा लागत अनुमान	
	जम्मा	

यस कार्यको लागि परामर्शदातालाई बुदा नं. ५ बमोजिम जम्मा रकम रु उपलब्ध गराइनेछ ।

५. अनुदान प्रवाह तथा समायावधि

क. प्रथम पक्षले द्वितीय पक्षलाई बढीमा २ किस्तामा सम्झौता बमोजिम रकम उपलब्ध गराउने छ ।

ख. किस्ताअनुसारको रकम तपशिल अनुसार भुक्तानी गरिनेछ

किस्ता	उपआयोजनाको प्रकृति	समयावधि
	मेयर कृषि कार्यक्रम	
पहिलो	२०	<ul style="list-style-type: none"> सम्झौता पश्चात प्रथम किस्ताको रूपमा २०% ।
दोस्रो	४०	<ul style="list-style-type: none"> दास्रो किस्ताको रूपमा ४०% ।
तिस्रो	४०	<ul style="list-style-type: none"> कार्य सम्पन्न भए पश्चात अन्तिम किस्ताको रूपमा ४०% ।

ग.सम्भौता बमोजिमको रकम बैंक खातामा उपलब्ध गराइनेछ । परामर्शदाताको बैंक खाता विवरण निम्न बमोजिम हुनेछ ।
सम्भौता अवधिमा यी विवरणहरुमा कुनै परिवर्तन भएमा नगरपालीकालाई जानकारी गराउनु पर्नेछ

बैंक खाताको विवरण

बैंकको नाम र ठेगाना :
बैंक खाता नं :
बैंक खाताको किसिम :
खाता संचालकहरुको नाम तथा पद :

प्रथम पक्ष

नाम :

पद :

संस्थाको नाम र ठेगाना :

मिति :

हस्ताक्षर :

साक्षीहरु

नाम :

मिति :

हस्ताक्षर :

द्वितीय पक्ष

नाम :

पद :

परामर्शदाताको नाम र ठेगाना :

मिति :

हस्ताक्षर :

साक्षीहरु

नाम :

मिति :

हस्ताक्षर :

दाया	बा
------	----

अनुसूची-द

निर्माण सहजिकरण, व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सहयोग(परामर्शदाता) सम्झौता पत्र

बर्दिबास नगरपालीका (यस पछि प्रथम पक्ष भनिएको) र(यस पछि दोश्रो पक्ष भनिएको) का बीच मितिगते मोडेल एग्री भिलेज निर्माण सहजिकरण, व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सहयोग गर्ने कार्यका लागि देहाय बमोजिमका शर्तहरूको पालना गर्ने गरी यो सम्झौता गरी एक एक प्रति आपसमा बुझी लियो, दियो

१. सम्झौतामा संलग्नहरूको विवरण :

बर्दिबास नगरपालीकाले यो सम्झौता कार्यान्वयनमा प्रथम पक्षको भूमिका विवाह गर्नेछ ।

परामर्शदाता : जिल्ला, न.पा./गा.पा.....नं. वार्ड..... स्थायी निवासी, श्री (बाजेको नाम)को नाति, श्री (बुवाको नाम)को छोरा श्री (परामर्शदाताको नाम) का संचालक श्री (प्रोपाइटरको नाम)(यसपछि परामर्शदाता भनिएको) ले यो सम्झौता कार्यान्वयनमा द्वितीय पक्षको भूमिका निर्वाह गर्नेछ ।

२. सम्झौता गरिएको कामको विवरण

मोडेल एग्री भिलेज निर्माण सहजिकरण, व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सहयोगको लागि प्राप्त प्रस्ताव बर्दिबास नगरपालीकाले स्वीकृत गरेको छ । यस स्वीकृत प्रस्ताव बमोजिम परामर्शदाताले देहाय बमोजिमका कार्य गर्नु पर्नेछ ।

क्र.सं.	विवरण	जम्मा बजेट रु.
१	अभिमूखिकरण तालिम	
२	कृषि सम्बन्धी तालिम संचालन	
३	व्यवस्थापन तथा संचालन पूर्व तयारी कक्षा(Internship)	
४	निर्माण सहजिकरण	
५	नियमित अनुगमन, प्राविधिक सहयोग	
	जम्मा	

३.कार्यसम्पादन तथा समयावधि

एग्री भिलेज निर्माण सहजिकरण, व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सहयोग सम्बन्धि कार्य निम्न कार्यसम्पादन सुचि तथा समयावधिमा सम्पन्न गरीनेछ । विशेष परिस्थितिमा सामान्यतया दुवै पक्षको समझदारीमा लिखित सहमतिको परिशिष्ट सहित यो सम्झौताको अवधि थप वा घट हुन सक्नेछ ।

कार्यसम्पादन सुचि

परामर्शदाताले यस अनुसार कार्यसम्पादन गर्नुपर्नेछ ।

क्र.स	तालिम	समयअवधि	स्थान
१	अभिमूखिकरण तालिम	७ दिन	बर्दिबास नगरपालीका
२	एग्री भिलेज व्यवस्थापन तथा संचालन तालिम	७ दिन	बर्दिबास नगरपालीका
३	व्यवस्थापन तथा संचालन पूर्व तयारी कक्षा (Internship)	आवश्यकता अनुसार	बर्दिबास नगरपालीका

तालिमको अतिरिक्त परामर्शदाताले नियमित रूपमा निर्माण सहजिकरण, व्यवस्थापन तथा प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउनेछ । प्राविधिक सहयोग निर्माण सम्पन्न भए पश्चात ६ महिना (A Product Cycle) परामर्शदाताले बर्दिबास नगरपालीकामा एक कार्यालय स्थापना गरी तथा केन्द्रीय सुचना प्रविधि प्रणाली संग स्थानिय सुचना प्रविधि प्रणाली समोन्वयन(Synchronize) गराइ सहजिकरण गर्नेछ ।

४. भुक्तानि

क. प्रथम पक्षले द्वितीय पक्षलाई बढीमा ३ किस्तामा सम्झौता बमोजिम रकम उपलब्ध गराउने छ ।

ख. किस्ताअनुसारको रकम तपशिल अनुसार भुक्तानी गरिनेछ

किस्ता	कार्यप्रगति/प्रतिशत	समयावधि
पहिलो	३०%	• सम्झौता पश्चात प्रथम किस्ताको रूपमा ३०% ।
दोस्रो	४०%	• तल्लिम सम्बन्धी कार्य सम्पन्न पश्चात ४०% ।
तेस्रो	३०%	• सम्पूर्ण कार्य सम्पन्न भए पश्चात ३०%

ग. सम्झौता बमोजिमको रकम बैंक खातामा उपलब्ध गराइनेछ । परामर्शदाताको बैंक खाता विवरण निम्न बमोजिम हुनेछ ।
सम्झौता अवधिमा यी विवरणहरूमा कुनै परिवर्तन भएमा नगरपालीकाको कार्यलयलाई जानकारी गराउनु पर्नेछ

बैंक खाताको विवरण

बैंकको नाम र ठेगाना :
बैंक खाता नं. :
बैंक खाताको किसिम :
खाता संचालकहरूको नाम तथा पद :

प्रथम पक्ष

नाम :

पद :

संस्थाको नाम र ठेगाना :

मिति :

हस्ताक्षर :

साक्षीहरू

नाम :

मिति :

हस्ताक्षर :

द्वितीय पक्ष

नाम :

पद :

परामर्शदाताको नाम र ठेगाना :

मिति :

हस्ताक्षर :

दाया	बा
------	----

अनुसुचि ९
हाईटेक नर्सरीको स्टान्डर्ड स्पेशिफिकेशन
Specification of Hi-Tech Nursery

S.N.	Item	General Specification			
1.	Size	Area =1008m ² , span length 7 m, width; 28m Length =36 m, Roof height 4.9m ,column height = 4m			
2.	Shape	Venlo type -Gutter Orientation-North South and may change according to wind direction. -PAD should be in Wind direction and must have covered elevated balcony for shade. The skylight & the side window(pad) adopt the rack and pinion transmission mode -open angle up to 30 degree Design for insect screen outside the window to avoid insect and debris into the greenhouse.			
3.	Structure	High quality hot dip galvanized steel, quality assurance for 25 years zinc adhesion is greater than 490g/sq m, thickness greater than 70 microns, all components are assembled on site, connectors and fasteners can last for 25 year without rust.			
A	Withstand to wind velocity	Structure should withstand to minimum wind velocity of 80.6 Note: In case of high wind velocity areas, areas, structure should withstand wind velocity upto 94 miles per/hr or 150 kms/hr or 42/Meter per second.			
B	Size of the structural members (square pipe)	Particular	size	Thickness (MM)	
		Columns	50*100	2.5 mm	
		Truss beam	50*50	2.5 mm	
		pipe(purlin)	30*50	2.0mm	
		side pipe	50*50	2.0mm	

		Internal Bracings of the truss-pipe structural members to be fitted in plated nuts, bolts and washers without welding	25*25	2.0mm	1.60
		Curtain Runner	30*30	2.0	
		Curtain shaft	25*25	2	1.30
		Cross Bracing	25*25	2	1.60
		Note: Welded pipes should not be used of structures erection			
4	Clamps and Nut Bolts	Well compatible GI Clamps<120 GSM, 2.5mm thickness			
5	Foundation	<p>Pit size should be min 45 cm dia. Depth 75 to 90 cm or suitably altered depending upon ground strata/level so as to ensure safety and stability of the structure even under extreme wind conditions. Columns are fitted over ground "insets" and bolted to insert pipe of 60mm OD/2mm thick G/Pipe. Length of insert 120 to 130 com & filling the pit with 1:2:4 concrete hand mixed with appropriate Grade cement.</p> <p>Before doing the line out for the foundation, ensure that slope of greenhouse ground along the gable should be 0% to 1% and along gutter min. 1% and max. 3%. If slope of ground exceeds this limit then ask grower to do the land development and maintain the slopes of the ground within the limits.</p> <p>Slope along the gable and gutter should be uniform. If developed ground has filing depth more than 200mm then ask grower to do the flooding of water over the ground so that it should settle down. If the flooding is not done then there are a chances of foundation piercing into the ground after application of structural load even foundation may dislocate.</p>			
6	Gutter	<p>Gutter should be made of Galvanized sheet of 2 mm thickness in trapezoidal shape having 500 mm wide perimeter, Coil having 120 GSM Galvanization. It should be leak proof. Min 1% slope required for the gutter. Assure uniform slope to gutter avoid atagnant water in gutter to achieve maximum life of gutter.</p> <p>Gutter orientation-North-South and may change according to</p>			

	No. of gutter	win direction. 7 gutter along with 2 side gutter,place every 3.5m spacing on span
	a) Gutter Height	Gutter height should be 4 meter form foundation formation level.
	b) Gutter slope	1 to 1.5% to be provided in civil structural work.
7	Fasteners	Cold Galvanized well compatible M6 to M10 bolts & nuts 50 to 150 mm long with plain washers as per requirement and with the best quality plating to have good anti-corrosiveness
8.	poly carbonate panal for covering	Polycarbonate should be UV stabilized at least 10 years. Thickness of polycarbonate should be minimum 8mm, anti hail and ,15 kg ice load bearing capacity per squire m Compulsory properties UV stabilization, Diffusion/Clear (80% light Transmission) UV Blocking/Antivirus, Sulphur Resistant, Thermic, Anti drip, Anti Mist, Anti Dust.
10.	Thermal Net (internal shading system)	50% mess alluminate foil for shading <ul style="list-style-type: none"> • Power operated crank mechanism should be provided for expanding and retracting the shade net.
11.	Entrance	Double door entry Doors should be made of from FRP Sheets or polycarbonate sheets. Opening and closing is either hinged or sliding Min. width of door shoud be im and min height 2M. The door area should have 50 mm PCc Flooring over 75 mm thick sub base.
12.	Civil work	Wall on fan side will be 35 mm thick and 80 cm high and wall on pad side will be 23 cm on thick & 100cm high form ground level in com 1.6 with required foundation. All the walls will be plastered in com 1.4 on top and sides. 80cm to 1m wide and 10 cm thick footpaths made of cement concrete ration of 1.:2:4 should be provided as per the requirements.
13.	Electrical fittings	Conduit and wiring as required for connecting light, fan, motor and pumping to main electrical supplies. Preferably use copper wire to withstand the load of the lectrical appliances of Indian standards.

14.	skylight(ventilation) system	skylight with staggered window(size 4*1m) design to enhance the air convection effect.open angle can be up to 30 degree.The side window adopts the whole mechanical transmission mode.unique design of the insect screen outside the window
15	Fan and Pad System	<p>-Numbers of Fan depends upon size of Fan-pad house and it should be capable of exhausting air volume in one minutes.</p> <p>-Exhaust fans-50" however it depends upon size of fan-pad house with louvers. 1.5 HP-3 phase ISI standard electric motor.</p> <p>-Cellulose cooling pads of 1.8 meter height with 150mm thickness covering the area properly. PVC water distribution system screen/disc filter valve and pumps etc.</p> <p>-Control panel with dual operation(manual and automation), temp and humidity sensors.</p> <p>-The necessary digital controller with sensory device & accessories of standard quality as per requirement should be provided to operate the fan & pad system for controlling temperature & humidity inside the Green house.</p>
16	Fogging system for lower belt only	-It consist of four way anti leak fogger 28 iph flow rate (Working pressure should be mentioned at which we will be able to get required particle size fogger spacing along the lateral and lateral spacing) and particle size, 80-100 micron, 16 mm lateral class-3 PVC pipe 6kg/cm ² , valves, filter, pump, panel with volt meter, MCB, relay, temp and humidity sensor etc complete application rate 3mm/hr.
17	Hydronic Boiler water heating system/electric heating system	<p>Boiler for upper belt;</p> <p>After the boiler stop heating, the hot water retained in the heating pipe can continue to heat the greenhouse.</p> <p>Prospective design of dual fan (energy saving+standby high temperature resistance cast steel pipe, seamless pipe, semi automatic temperature control</p> <p>Electric heating for lower belt;</p> <p>Electric heating machine is heating the heater to heat the greenhouse</p>
18	External shading system(auto)	<p>Ensure the plant from sun burns, should reduce the heat accumulation inside greenhouse. Anti UV,anti hail</p> <p>Gear moter drives mechanism, Hot dip galvanised steel square pipe, net mess at least 50%, perform at least 80% shading greenhouse through sunlight.</p> <p>column;70*50*2 mm</p>

	20)Ground febric covering	Bressing;50*50*2 Truss;50*50*2 Anti- aging, black in colour,anti weed
19	21)internal heat preservation system	Made of super strength and insulation new materials,multi layer composite processing,with feature of light,waterproof,anti-aging,thermal insulation,reflective far infrared,long life,good insulation effect,driven by steel rack and pinions and steel push-pull rods to ensure opening and closing with high speed.
	22)survelliance intelligence control system	consists of the monitoring terminal device, data transmission device & intelligence control panal ,which does perform the task under iot (internet of things) wireless communication LoRa technology(self server for indentify gateway),can dissimilate information up to 10 km surrounding and can govern even through smart phone interface.
	Mobile metal bench	consists of steel angle as a bench frame ,bench laying steel mess. The bench frame is using of hot dip galvanised steel pipe and surface of the bench is coated with anti-corrosion treatment, there is 0.8m operation channel between the bench. must cover the 85% of inner space of greenhouse.
23	Mobile spray irrigation system(auto)	.walking type irrigation cantilever mechanism, the speed and the water spray can be adjusted ,each nozzles has 3 spray heads, can be adjusted by rotating sprinkler irrigation and flow
24	water treatment with fertigation system	include water filtration system,water steralization system,water circulation system and water storage with fertigation system.
	note:	Detail parameter of greenhouse is provided by consultant with DPR as per the location respectively. Covering material will be optional (PC sheet/Poly film) at lower zone. Type of greenhouse would be Arched shape in lower zone.